Autoriteit
Consument & Markt

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
070 722 20 00
www.acm.nl

Bijlage 56-78 Artikel 16, vierde lid, van de E-wet -aanvragen

1. In deze bijlage licht de ACM toe hoe zij de ontheffingsaanvragen 56 tot en met 78 beoordeelt. De ACM beoordeelt deze aanvragen gezamenlijk omdat zij allen betrekking hebben op ontheffingen van de norm in artikel 16, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998 en bij alle aanvragen sprake is van overbelasting. Ten eerste beoordeelt de ACM of de aanvraag tot ontheffing voldoet aan de vereisten uit artikel 4b.1, eerste lid, van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas (hierna: het Besluit). Wanneer aan deze eisen is voldaan beoordeelt de ACM of de aanvrager voldoet aan de vereisten in artikel 4b.4 van het Besluit en of een ontheffing noodzakelijk is.

1 Eisen aan de aanvraag

2. De ACM beoordeelt eerst of deze aanvraag voldoet aan de eisen die in artikel 4b.1, eerste lid, van het Besluit aan de aanvraag worden gesteld.

a. Een aanduiding van het netonderdeel waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd en een locatiebeschrijving daarvan;

TenneT doet een aanvraag voor ontheffing voor verschillende netonderdelen van 110 kV, 150 kV en 380 kV netten. TenneT vraagt om ontheffing omdat een netonderdeel overbelast raakt (een circuit) dan wel uitvalt (een circuit of een railsysteem) en daardoor niet voldoet aan artikel 16, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet).

b. De redenen voor afwijking van de norm in artikel 16, vierde lid, aanhef, van de E-wet of, indien van toepassing, vrijstelling in paragraaf 4a van dit besluit;

De reden is bij de meeste van de aangevraagde ontheffingen dat bij uitval van een nevencircuit overbelasting optreedt (56, 58-65, 67-76, 78). Ook kan het knelpunt ontstaan doordat elders in het net een circuit of rail uitvalt (57, 77) of dat een transformator uitvalt waardoor overbelasting optreedt (66).

c. De maximale omvang van onderbroken transport van elektriciteit in MW en de maximale duur van de onderbreking bij een uitvalsituatie met betrekking tot het netonderdeel waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd, in voorkomend geval uitgesplitst naar transport ten behoeve van productie of verbruik, en een toelichting hierop;

TenneT heeft hier getallen genoemd tussen 10 MW en 363 MW, met een aanvraag van 1263 MW (aanvraag 76). TenneT geeft aan dat er geen uitval van belasting en/of productie is. Wel kan er overbelasting optreden die met maatregelen in de bedrijfsvoering zal worden gemitigeerd. Het genoemde aantal MW geeft de maximale waarde die moet worden afgeregeld om binnen de toegestane ontwerpwaarde te blijven (bij de 110-150 kV-knelpunten) of een gewogen gemiddelde van de overbelasting (bij de 220/380 kV-knelpunten).
TenneT geeft aan dat artikel 16, vierde lid, van de E-wet bepaalt dat een net met een spanningsniveau van 110 kV of hoger, met uitzondering van het net op zee, zodanig ontworpen en in werking is dat het transport van elektriciteit ook verzekerd is indien zich een uitvalsituatie voordoet. Bij de toetsing van het net op dit criterium door middel van de analyse (loadflow) van scenario's is geconcludeerd dat op de genoemde netschakels niet aan dit ontwerpcriterium wordt voldaan. Bij uitval van een circuit wordt in de meeste gevallen het parallelle circuit (ook genoemd het nevencircuit) overbelast, wat maximaal resulteert in onderbreking van het opgegeven verbruik/productie.[1] Er is geen tijdsduur voor het herstel van de onderbreking opgegeven, omdat naar de mening van TenneT het wetsartikel

[1] Brief van TenneT van 29 maart 2021, REG-N 21-018, p. 9.

veronderstelt dat deze situatie niet mag voorkomen. Zou deze situatie zich toch voordoen dan zal TenneT een hoeveelheid verbruik ter grootte van de maximaal genoemde onderbreking moeten afschakelen om de overbelasting weg te nemen.[2]

d. Een beschrijving van de kans op een onderbreking als bedoeld in onderdeel c;

De kans op een onderbreking varieert van eens per jaar tot eens in de 739 jaar.

e. Een toelichting op conformiteit van de aanvraag met Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (PbEU 2017, L 220) (hierna: SO Verordening);

TenneT heeft aangegeven dat de bij ontheffing toegestane uitvalsituatie niet leidt tot overschrijding van de operationele veiligheidsgrenzen die zijn vastgesteld bij of krachtens de SO Verordening.

f. Een voorstel voor de duur van de ontheffing en een onderbouwing daarvan;

De ontheffingen worden gevraagd tot uiterlijk 31 december 2028 voor de 110/150 kV-netonderdelen en tot uiterlijk 31 december 2027 voor de 380 kV-netonderdelen.

g. Een beschrijving van de belangrijkste risico's ten aanzien van de raming en planning van het project voor de investering om aan de norm te voldoen en een beschrijving van de maatregelen die de aanvrager neemt om deze risico's te beperken.

TenneT noemt als belangrijkste risico's voor het tijdig afronden van de investeringen het verkrijgen en behouden VNB.[3]TenneT neemt maatregelen om de risico's te beperken, zodat na afloop van de ontheffing wordt voldaan aan de norm in de wet. Zo spant TenneT zich in door de VNB periode korte te houden, met korte teruggavetijden. Een ander risico betreft de beschikbaarheid van personeel.

Voor de realisatie van de projecten van TenneT zijn verschillende soorten resources benodigd. Naast de daadwerkelijke uitvoerenden (monteurs, lijnwerkers, etc.) zijn de projecten met name afhankelijk van de beschikbaarheid van personeel met een zogenaamde aanwijzing en met specifieke technische know-how (bijvoorbeeld engineers en deskundigen inzake secundaire installaties, testcoördinatoren etc.). TenneT heeft daarom momenteel veel lopende initiatieven om dit risico zoveel mogelijk te beperken. Daarbij valt te denken aan het actief werven en meerjarig opleiden van nieuw personeel, acquisitie van relevante opdrachtnemers die voldoende capaciteit kunnen leveren, het in hoge mate standaardiseren van repeterende activiteiten en het verlagen van de beheerslat door het onderhoudswerk waar mogelijk te automatiseren.

TenneT geeft aan zich als netbeheerder voldoende in te spannen om de noodzakelijke investeringen binnen de ontheffingsperiode af te ronden.

3. De ACM stelt op grond hiervan vast dat de aanvraag voldoet aan de eisen van artikel 4b.1 van het Besluit omdat is overlegd wat is vereist.

2 Beoordeling

4. De volgende stap is om na te gaan of de aanvraag voldoet aan de vereisten in artikel 4b.4 van het Besluit. Het betreft de onderstaande drie vereisten:

a. Conformiteit met de SO Verordening

5. TenneT heeft aangegeven dat de bij ontheffing toegestane uitvalsituatie niet leidt tot overschrijding van de operationele veiligheidsgrenzen die zijn vastgesteld bij of krachtens de SO Verordening.

[2] Brief van TenneT van 29 maart 2021, REG-N 21-018, p. 9.
[3] VNB staat voor voorziene niet beschikbaarheid en houdt in dat voorafgaand aan het verrichten van de werkzaamheden aan netonderdelen een deel van het net spanningsloos moet worden gemaakt. Dit is een planmatige activiteit en daarom is hier sprake van voorziene niet beschikbaarheid.

6. De ACM constateert dat TenneT beoordeeld heeft of de mogelijk uitvalsituatie niet leidt tot overschrijding van de operationele veiligheidsgrenzen die zijn vastgesteld bij of krachtens de SO Verordening. Uitkomst van beoordeling van TenneT is dat het niet het geval is. De ACM vertrouwt erop dat TenneT deze beoordeling op de correcte manier heeft uitgevoerd.

b. Maximale duur van de ontheffing

3 De ontheffing mag worden verleend voor ten hoogste de duur van vijf jaar waar het een netonderdeel in een net met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV betreft. De ontheffing mag worden verleend voor ten hoogste de duur van tien jaar waar het een netonderdeel in een net met een spanningsniveau van 220 kV en hoger betreft.

c. Noodzaak ontheffing

7. TenneT concludeert dat uitval van de genoemde netonderdelen (door TenneT als netschakels aangemerkt) niet aan dit ontwerpcriteria voldoet. Bij uitval van een circuit (danwel railsysteem of transformator) wordt in de meeste gevallen het parallelle circuit (ook genoemd het nevencircuit) overbelast. Uit de gegeven onderbouwing van TenneT is niet gebleken dat een netonderdeel wordt afgeschakeld. In de aanvraag van 15 januari 2021 staat immers expliciet dat er geen uitval van belasting of productie is. TenneT geeft in de toelichting aan dat in zulke voorvallen de problemen opgelost worden in de bedrijfsvoering. Voor zo ver mogelijk worden in de operatie onderbrekingen van verbruik voorkomen door middel van een wijziging van de netconfiguratie of redispatch. De ACM wijst er echter op dat het Besluit de regels geeft omtrent de ontheffingen. Artikel 4b, eerste lid, onder c en d, van het Besluit bepaalt dat de omvang van onderbroken transport moet worden aangegeven en dat een beschrijving van de kans op een onderbreking wordt gegeven. Daaruit leidt de ACM af dat de ontheffing slechts kan worden verleend indien sprake is van uitval. Nu TenneT heeft aangegeven dat de ontheffingen 56 tot en met 78 niet leiden tot uitval en er slechts sprake is van overbelasting, die met maatregelen in de bedrijfsvoering kan worden opgelost, worden de ontheffingsaanvragen afwezen omdat geen sprake is van uitval.

4 Conclusie

5 De ACM verleent geen ontheffing voor de netonderdelen genoemd in ontheffingsaanvragen 56 tot en met 78.